

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
 Inzerati: do 9 petih vrst 1 D, od 10—15 petih vrst 1 D 50 p, večji inzerati petih vrst 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic petih vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inzeratni davek posebej.
 Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži znamka za odgovor.
 Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, pritlično. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje
 Telefon št. 34.
 Dopolne sprejema le podpisane in zadostne frankovane.
 Rokopisov se ne vrača.
Posamezne številke:
 v Jugoslaviji vse dni po Din 1—
 v inozemstvu navadne dni Din 1, nedelje Din 1-25
 Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:	V Jugoslaviji	V inozemstvu
12 mesecev	Din 120—	Din 144—
6	60—	72—
3	30—	36—
1	10—	12—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
 Na amio pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

RIMSKO PISMO.

V Rimu, 31. oktobra 1922.

Razburkanost in razburjenost se je podelila z imenovanjem nove vlade. Sicer je življenje po rimskih ulicah še vedno zelo živahno; danes smo imeli zopet velikanski shod po ulicah o priliki, ko se je novi ministrski predsednik Mussolini vračal s svojimi tovariši od polaganja prisega. Tudi se ti dozdeva, če hodiš po ulici, da ti done v ušesih še vedno streli, sproženi o priliki predvčerajšnjih in včerajšnjih spopadov. Sploh je bil Rim te dni verna slika in zares srce Italije: ljudstvo razburjeno in radovedno, patrijotični govori, obhodi in sprejemi, spopadi in patrijotične slavnosti. Medtem ko ulica polagoma dobiva zopet svoje vsakdanje lice, se je na političnem polju že prešlo na dnevni red. Fašistovska revolucija je končana, na ministrskih stolcih sedijo novi mošje, toda problemi so isti, pred katerimi je dosegljivo stala še vsaka vlada: notranji položaj, predvsem grozeča finančna kriza, in zunanji položaj, predvsem sredozemsko in jadransko vprašanje.

Do danes imamo samo dva vidna koraka nove vlade, namreč Mussolinijevo okrožnico prefektom, v kateri zahteva v kratkem, vojaškem slogu od vseh uradnikov točno izpolnjevanje dolžnosti, ter zatvoritev italijanskih borz do 6. novembra. Temu poslednjemu ukrepu se toliko v italijanskih kolikor v inozemskih krogih pripisuje preveč dalekosežen pomen. Res je sicer, da je pretekli teden lira občutno padla napram angleškemu funtu, dolarju in švicarskemu franku. Povod k temu padcu je dala do gotove mere vsekakor prevladnost inozemskih kapitalističnih krogov v presojevanju italijanskih političnih razmer. Toda v istem času in v isti meri je nazadovale tudi francoski frank, iz česar je razvidno, da je treba iskati razloge za padanje italijanske in francoske valute v državnem gospodarstvu Ita-

lije in Francije. Ti dve državi še vedno živita od posojil, medtem ko je Anglija energično pristigla izdatke ter stremi po ravnovesju v državni bilanci in se bavi že z odplačevanjem vojnih dolgov, kar je vse vrglo angleški funt navzgor. V sled omenjenega padca lire se je pa polastila še precej širokih slojev v Italiji sami mala panika, zaman so bili pozivi na treznost in patriotizem, začelo se je z nakupovanjem tujih valut in to tudi v krogih, ki drugače nimajo posla z borzo. Vlada je bila kratkoma primorana zapreti borze, da prepreči in onemogoči to nevarno početje. (Med tem je industrijsko ministrstvo sporazumno z zakladnim odredilo zopetno odprtitev borz. Op. ur.)

Z zanimanjem se pričakuje, kaj bo nova vlada ukrenila, da doraste resnemu finančnemu položaju v državi. Tu čaka vlado na vsak način težka naloga. Poleg surovosti in oglja bo Italija letos vsled neugodnih deževje žetve morala importirati ogromno količino žita. Skokov ali naglih ukrepov nova vlada torej ne bo mogla delati. Morala bo gležati, da vzpostavi, oziroma holi napravi enkrat mir v notranjosti ter da utrdi v inozemstvu zaupanje v politično usodo države, in tako stabilizira vrednost lire. Zakaj vsak centime, za katerega bi lira nazadovala, bi pomenil pri ogromnih dobavah v inozemstvu, za milijone večje izdatke.

Ta na kratko orisani finančni položaj bo po mojem mnenju gotovo vplival na zadržanje vlade v zunanji politiki. Tekmovanje z Anglijo in Francijo za prvenstvo v Sredozemskem morju in na vzhodu se bo nadaljevalo, a posebno težko stališče bo imela fašistovska vlada, ki izvira iz stranke, katera ima v svojem programu nepriznanje rapalske pogodbe v jadranskem vprašanju. Že prihajajo sem glasovi o pisanju jugo-

slovenskih listov, ki govorijo o mogočih konfliktih. Vključ vsem uradnim in neuradnim dementijem so ti glasovi do gotove meje opravičeni. Različni zastopniki fašizma so v svojih govorih v zadnjih dneh udarili tudi na internacionalno struno in dovolj jasno je n. pr. sedanjí ministar za osvobodene dežele, Giuriatti, na shodu v Vidmu dne 28. t. m. izrazil fašistovske aspiracije po Dalmaciji. Ne sme se pozabiti, da je bil leta 1915 Mussolini poleg D' Annunzia eden glavnih agitatorjev za vstop Italije v vojno in da je njegovemu delovanju pripisovati v veliki meri, da je Italija tedaj stopila iz svoje nevtiralnosti ali vsaj pospešila ta korak. In ravno ta dva moža sta se

v zadnjem času zopet zbližala in si celo izmenjala pisma. V svojem pismu na Mussolinija govori D' Annunzio o »pazienza maschia«, možati potrpežljivosti. Uduženje vojnih invalidov je poslalo D' Annunzio resolucijo, v kateri izraža isto misel odločnega čakanja in pripravljenosti. Kljub omejenemu prostoru, ki mi ne dopušča, da bi se oziral na druge razloge, mislim, da sem dovolj razjasnil svoje mnenje, da se bo delovanje nove vlade moralo gibati v znamenju skrajne treznosti. Mnogo bo seveda odvisno od jugoslovenske vlade, kako naj se razvijejo dogodki bodočih mesecev, in tu čakajo jugoslovensko vlado mogoče še težje naloge nego italijansko. B.

NAŠA KRALJEVINA NAPRAM ITALIJI.

Beograd, 3. nov. (Izv.).

danil položaj izrabljati v gotove namene.

Vlada in vodilni faktorji so odločeni z vso strogostjo nastopiti proti širjenju tendencioznih in neresničnih vesti. Tako je sedaj na primer vlada odločno nastopila proti temu, da je včerajšnji »Balkan« vedel poročati o odhodu komitskih čet v Italijo. Presburo zunanega ministrstva je danes izdal oficijelno izjavo, v kateri naglašuje zunanje ministrstvo, da se uvede najstrožja preiskava v svrhu konstatacije, kdo je to zakrivil in naglašuje obenem, da hoče naša država imeti mir in dobre odnose s sosedno kraljevino Italijo. V slučaju, kdo je raznašalec takih vesti in tudi v slučaju, če bi bila akcija komitov resnična, bo vlada nastopala strogo po zakonu.

Komunike Presburoja veli: »Od oficijelne strani smo pooblašteni javiti, da je povodom vesti »Naši komiti« odrejena stroga preiskava, da se ugotovi, če so se res mogli v toliki meri izpozabiti, da so s svojim nastopom skušali kaliti mir države in dobre odnose s sosedno kraljevino Italijo, ali pa so dotične vesti lažnjive in tendenciozne. V

obeh slučajih se bo proti krivcem nastopalo strogo po zakonu.

Naši merodajni faktorji so globoko prepričani, da še ni zadnja nada izgubljena in da pride do poštenega sporazuma s sosedno kraljevino Italijo. Po vestih iz Rima je včeraj ministrski predsednik Mussolini sprejel našega poslanika na italijanskem dvoru g. Antonijevića na zelo ljubeznivi in prijateljski način. Sama njegova vlada je takoj ukazala, da se mora umakniti z Reke onih 50 fašistov, ki so napadli Sušak. G. Mussolini je izjavil rimskemu dopisniku pariškega »Tempsa«, da izrecno želi sporazuma z Jugoslavijo. Po poročilu pariške agencije »Havas«, ki je dospelo iz Milana, je snoči ministrski predsednik g. Mussolini izrazil željo, da se čimprej sestane z zunanjim ministrom dr. Ninčičem v svrhu ureditve vseh kolikor toliko še spornih zadev in da se doseže popoln sporazum med obema državama. Sestanek Mussolinija z zunanjim ministrom dr. Ninčičem ima biti v najkrajšem času.

Razmotrivajoč sedaj vse dogodke v Italiji, moramo priznati, da se fašisti prav dobro zavedajo one velike odgovornosti, ki so jo prevzeli, ko so vzeli krmilo vlade v svoje roke.

Ministrski predsednik Mussolini pa je tudi energičen mož. Vsi parlamentarci sedaj popolnoma odobravajo njegov nastop napram poslaniku Sforzi. Živahno tudi komentirajo Mussolinijeve brzojavke v London, Pariz in Washington. Italijanski tisk pa s posebno pozornostjo objavlja Mussolinijevo brzojavko poslaniku Sforzi, ki veli: »Vašo demisijsko moram smatrati kot zelo malo prijateljsko in zelo neprimerno dejanje, ker ste se odločili za ta korak popreje, predno ste dobili uradno poročilo o smernicah moje zunanje politike, glede katerih bom poročal takoj zbornici. Te smernice pa ne bodo kaka zmes čustev in jeze, kakor Vi to mislite. Formalno Vas pozivam, da ostanete na svojem mestu in da ne delate sitnosti vladi, ki sedaj predstavlja najbolj vzvišeni izraz narodne zavesti.«

Naša drama.

(Hedda Gabler).

Leva Nikolajeviča Tolstega »Živi mrtveci« in Henrik Ibsenova »Hedda Gabler«, sta dve prvovrstni nalogi za vsakrateri odel. Obeh se je naše gledališče lotilo z vsem respektom do velikih avtorjev in doseglo je tudi predstavi, ki sta obeh del vredni.

Nujnejše je danes govoriti o »Heddi Gabler«, ker se bo v par dneh odigrala za vse abonmaite in nas bo dragi gost, gospa Marija Vera, potem pač zopet zapustila.

Zdi se mi, da večji del občinstva sploh ni našel nobenega notranjega razmerja do Ibsenovih del. Gledal je le storijo, ki se v teh štirih aktih odigrava, ni pa razumel, zakaj se to godi in da stoji za osebo Hedde več ali manj Ibsen sam. Hotel si je olajšati lastno dušo z žočim sarkazmom, ki ga izliva na vse v svoji konvencionalni malomeščanski poštenosti in dobroti tako omejene in neznozne ljudi, t. j. na pretežno večino evropskega človeštva.

Ibsen kakor Tolstoj sta individualista in anarhista. Toda intuitivni ruski Tolstoj je transcendentalec in išče v človeku, ki ga postavlja proti »družbi«, sledove božjega duha. Tolstoj sovraži moderno vedo in kliče nazaj v preprostost. Ibsen, germanski hladen, je pa žel skozi monistično prirodoslovno naborzho in je tudi v razdiranju pozitivni duh. Ne zateka se v pasivnost in k Bogu, nego ostaja na trdnih tleh in hoče, naj se človek vezan zpoli na sebe, dvigne iz današnjih laži in socialnih spon. Ne kliče ljudem: »Pojdite kakor otroci« in ne vabi jih v nekaj prazgodovinski primitivizem. Nasprotno: vržejo naj od sebe, kar je malenkostnega, nerfidega, smešnega, grdega, pozvajo naj priznajo »moralo« ter začno živeti življenje v lepoti, življenje viso-

kega razuma, širokega obzorja in osebne svobode ter ravnati po resničnih potrebah lastne duše.

Ibsen je eden onih, ki iščejo Helenstva z dušo, torej ponosnejšo, resničnejšo in predvsem tudi estetsko lepšo človečnost. V tem je absoluten antipod Tolstega, ki jemlje na ramo svoj križ in ponuja levo lice, če je bil udarjen na desno.

Samo enkrat, v »Družabnih stebrih«, gre Ibsen tako daleč, da daje nekemu z javno izpovedjo olajšati si svojo slabo vest in raztrgati lažnjivo eksistenco. Pri Tolstemu pa je javen konfiteor in ž njim združena slast prostovoljnega samoponizanja nekaj običajnega.

Tolstoj je spokornik, Ibsen pa revolucionar z ljubeznijo do življenja in do lepote.

Kdo je Hedda Gabler? Svoboden, ponosen duh, hrepence po lepoti in velikopoteznosti v vsem, kar pomeni življenje. Ker je pa resnično življenje tako grdo in malenkostno, ga Hedda Gabler tudi zaničuje s popolno ravnodušnostjo. Kakor cesar — modrijan Mark Avrel, ki je o življenju dejal: »Pojdite mimo, ni nič na njem.« V njej le nekaj one suverenosti, ki so jo imeli Nietzsche in drugi svobodni duhovi, ki so samotni »plavalci nad vodami«. Poleg tega je Hedda dama iz blesteče rodbine, vaje na tudi vse vnanje lepote življenja in okusnosti mišljenja ter občevanja.

Naključje usode jo je pa zvezalo z Jørgenom Tesmanom, mladim znanstvenikom iz malomeščanske rodbine. To samoposebi bi ne bilo še nič hudega, saj velike duše niso vezane na izvor iz tega ali onega družabnega kroga in Eilert Lövborg, genialni prijatelj in znanstveni tekmeč Tesmanov, se je rodil morda kak kajžarjev sin. Ali Tesman je obremenjen z vso smešnostjo rodnega miljeja, a tega niti ne čuti, ker je

netalentiran. Mravljičje marljiv kompilator je, ki prešofa celo na dolgem ženitovanjskem potovanju temeljito vsako knjižnico po podatkih za svoje delo. V šoli je bil gotovo vedno prvi. Ob strani mu stoji kot protitež soprogi svetskega obzorja stara dobra teta Julia, prava zlata duša, ki je nečaku nadomeščala zarana umrle starše in ki žrtvuje mladima zakoncema vse, celo svojo bomo pokojnino, da bi imela oblačilo, vredno hčere ugodnega generala Gablerja.

Toda Hedda nima sploh nobenega organa za razumevanje teh dobrih, malih ljudi. Smešni so ji in gabi so ji. Samim pa imi manjka družabnega takta, da bi ne postajali Heddi neprijetni. Kakor bi jo ničel gad se zvija Hedda, ko skuša teta Julia iz nje izvabiti pojasnilo, ali je že kaj nade, da postane mati. Osvrčena je, kako more biti kdo tako proleški, da zvedavo rje po takih najsobnejših intimnostih. In druge take nemožnosti so na dnevnem redu. Hedda, dasi ni hudobna, julo kruto žali. Ne pravzaprav kot osebo, nego iz protesta zoper to vrsto mišljenja sploh.

Dva sveta, ki ju nikdar ne bo vezal noben most. In Hedda ni taka, da bi klonila duhom in se pogreznila v filistriško obzorje. Če ni mogoče v lepoti živeti — pa vsaj v lepoti umreti.

Taka je Hedda v mišljenju. Nekaj neoplaščenega, »mističnega« pa ostaja tudi na Heddi, kakor na vseh Ibsenovih delih. Ko je bil nekoč vprašan, kaj pravzaprav je hotel vtlesiti s Peer Gyntom v Ibsenovski vezani pesnitvi, je Ibsen lakovo pomežikal s svojimi malimi očki skozi zlata očala in odgovoril: »Dragi gospod, to sva vedela le dva, Bog in jaz: pa jaz sem že pozabil.«

Za delanje na manjki Heddi posuma in to ji je nathitilo. Zato napravi demonični eksperiment z Lövborgom, ki ji je sličen po duševnosti in s kate-

rim sta se pravzaprav vedno ljubila. Sežge dragocen rokopis Lövborgovega najnovejšega genialnega dela. Lövborg, ki ima huda boheimska nagnjenja, je bil rokopis v pijanosti izgubil in ne ve, da je prišel Heddi v roke. Govori ji o svojem izgubljenem otroku in Hedda, ki vidi njegov obup, mu potisne eno svojih pištol v roko.

Lövborgova smrt sama — in umrl ni »v lepoti«, ker se ni zadel v srce, nego v trebuh — bi pa Heddi morda še ne dala morda za samomor. Pristopi še razno drugo, kar vzbuja Heddin gnus. Asesor Brack, trdovraten Heddin oboževalec, jo lahko izda. Le on ve, da je pri Lövborgu najdena pištola Heddina last. Spelje jo do priznanja, da je pištola Lövborgu sama dala, da mu je samomor sugerišla. Heddi grozi škandal, zasliševanje pred oblastjo. Če se hoče rešiti, naj usliši Brackovo ljubezen: Brack bo molčal. Oboje se Heddi zagabi. Prvo s stališča: Odi profanum vulgus et arceo. drugo pa, ker je prepričana in prefini, da bi sleparila svojega soproga, dasi ga ne ljubi in gleda nanj z zaničujočo neinteresiranoostjo.

Tudi je nekaj ženske ljubosumnosti in užaljenosti vmes, kakor pri sežganju rokopisa. Kajti Lövborg je ono delo spisal ob sodelovanju in negovanju po mali, vanj zaljubljeni gospe Elvstedovi, o kateri je sam trdil, da je neumna. To boli in žali Heddo. In že sedita gospa Elvstedova ter Heddin mož Jørgen skupaj za mizo, da skusita iz pismenih beležk, ki si jih je Lövborgova tačasna muza vestno shranjevala, delo obnoviti. Tako lepo sedita skupaj, sorodna si v svoji malosti in netalentnosti, kakor bi morala vedno skupaj sedeti.

Hedda izgine za zastor sosedne sobe z opazkami, katerih ironije in boleče pikrosti ona dva niti ne zaznata. Divja melodija se pojavi za zastorom na klavirju za slovo od sveta. Nato —

pok pištole, Hedda leži »v lepoti« mrtva na zofi.

Z napetostjo sem čakal, kakšna Hedda bo Marija Vera, ki smo jo v prošli sezoni spoznali kot veliko klasično tragedijno. Bila je demonska Hedda, mogočna, kraljevska. Včasih je morda nekoliko pogledal iz nje igre visoki koturn klasične drame. Če smem delati razločke, mi je v prvem aktu njena umetnost bila bliže in zatem v zadnjem aktu. Krepro sredstvo ima v svojem krasnem, globokem enakomernem izšolanem glasu ter v svojih izšolanih gestah.

Hedda se lahko igra tudi čisto drugače in najbrže je toliko različnih, kolikor je mislečih in dobrih umetnic na svetu. Ne morem pa zato reči, da bi bila Hedda Marije Vere manj upravičena in manj verjetna. Njeno igro je podpirala tudi njena visoka postava ter eleganca soanjiirane dame. Aplavz občinstva po moji sodbi ni izražal tega, kar bi bila umetnica zaslužila.

Večer je bil zanimiv tudi radi debija mlade gospodične Debeljakove, prihajajoče s šentjakobskega diletantskega, a po pravici dokaj uglednega odra. Že tam je večkrat pokazala svojo odločno igralsko nadarjenost in na našem narodnem gledališču se je kretala z gotovostjo, ki vzbuja respekt. Igrala je res prav dobro ono malo »sladko gostico«, gospo Elvstedovo. Hitro si bo že poglabila moč izražanja, če jo bo gledališče pogostoma vporabljalo. Kakor povsodi, se vidi tudi pri Debeljakovi, koliko je vredno, če more človek v svoj poklic seboj prinesiti zaklad višje splošne izobrazbe.

Teto Julko je zelo dobro pogodila Juvanova. Bila je popolnoma v intencijah pisateljevih in je igro razumno podpirala. Raka rjeva je imela malo vlozilo služkinje. Prethi jo včasih govorila. Vzrok je tudi občinstvo: v trenutku, ko se zastor dvigne, ne more pri-

Naši vodilni krogi so odločeni pričakovati razvoj dogodkov popolnoma mirno. Obenem pa so odločeni v gotovem času storiti tudi važne diplomatske korake. Naše geslo je: »Mirno, hladno in dostojanstveno stati na braniku interesov našega naroda in postopati lojalno, pošteno in odločno do skrajnih meja možnosti.« V slučaju, da bi ta taktika ne dovedla do zaželenih uspehov in da bi bila brezuspešna, je naša vlada odločena uvesti registracijo rapsalske pogodbe pri Društvu narodov in zahtevati intervencijo predsednika švicarske republike. V tem oziru naša vlada pričakuje tekoma današnjega dneva točno poročilo od našega poslanika Antonijevega, ki je imel takoj po sestavi nove vlade daljši razgovor z Mussolinijem. To poročilo pričakujejo vsak moment. Na podlagi tega poročila se bo tudi usmerilo postopanje naše vlade napram italijanski vladi.

Zelo merodajno stališče zavzema včerajšnji članek »Samouprave«, ki izraža naš ponos in dostojanstvo. Članek med drugim piše o programu nove fašistske italijanske vlade in izražajo nje, da bo nova vlada kraljevine Italije priznala sporazum z našo državo in izpolnila vse obveznosti, ki jih je Italija sprejela v teh pogodbah sporazuma. Kar se tiče osebnosti Mussolinija samega, je treba naglašati, da je Mussolini v letih 1916, 1917 in 1918 v svojem glasilu izražal velike simpatije do nas in da je z zanimanjem spremljal našo borbo za osvoboditev in ujedinenje. Ni torej nobenega dvoma, da bo Mussolini iz teh razlogov podpiral izvedbo sporazuma in da bo nastopal za politiko solidarnosti obeh držav.

Imamo torej tehtne razloge, da bo Mussolini, ki je prevzel veliko državniško odgovornost in ki ima v rokah usodo italijanskega naroda, skušal doseči prijateljske in lojalne odnose med obema sosedoma in da bo na prijateljski način rešil vsa sporna vprašanja.

Amerika za sporazum med Italijo in Jugoslavijo.

Washington, 2. novembra. (Izv.) Ameriški tisk z veliko pozornostjo sledi razvoj notranje-političnih dogodkov v Italiji. Zelo kritično presoja ameriška javnost nastop fašistov. V prvi vrsti pa je Amerika zainteresirana na tem, da Italija izpolni dane obveze in besede. Zelo značilen je članek z oficalnimi krogi v najboljših stikih stoječe »Washington Post«. List je oficalno glasilu predsednika Hardinga in je včeraj priobčil članek o italijanskih fašistih. Med drugim veli: Dogodki v Italiji se ne tičejo samo Italije, ampak zanimajo tudi vso Evropo. Evropa je polna eksplozivne snovi. Članek, govoreč dalje o sporazumu med Italijo in Jugoslavijo, veli: Italijanska vlada je obljubila, da izvrši rapsalsko pogodbo. Za slučaj, da odbije to obljubo, bi bilo to veliko mednarodno verolomstvo. Italija bi se ponižala na nivo Nemčije, ki je nasilnim potom vdrila v Belgijo. V slučaju, da se pogodba ne izvrši in ne doseže sporazum, bi nastal konflikt, ki bi se ne omejeval samo na Italijo in Jugoslavijo, ampak bi se vanj zapletle tudi ostale zainteresirane evropske veselice.

najboljši volji biti tako mirno, kakor je pozneje.

Peček kot Jörgen Tesman me je presenetil z dobro, simpatično in razumno izjavo. Ne spominjam se, da bi me bil Peček že kdaj tako zelo zadovoljil. Nasprotno sem bil pa razočaran po Rogozu. Nadarjenost tega našega izvrstnega igralca leži preveč v drugih smerih. Lövborg je dionizijski človek, genialen znanstvenik z umetniškim temperamentom, vživanja željen in brez pomislekov se vda v vsako priložnost, da se izživi. Zdalj raje po blatu, zdaj vstvarja veliko izvirno delo: živi »ovenčan s listjem vinske trte«, kakor Helen ob bakhanalijah. Takega Lövborga nam je ostal Rogoz precej na dolgu. S svojim lenim govorjenjem, z vsem svojim forsirano mirnim nastopom ni kazal one temperamentne eksplozivnosti, ki jo od Lövborga pričakujemo. Kako naj bi bil tak Lövborg soroden duši Hedde Gablerjeve?

Skrbinske je bil učinkovit asessor Brack. Brack je svetli človek okusnega vedenja in Heddi v celotnem zornem, čeprav je kot častica vedno odklanjala. Je mož iz njenih krogov, menda tudi premožen in je celo tedaj, kadar postaja neprijeten, poln takta. Vse to je Skrbinek obvladoval s solidnim znanjem.

Posebno pohvalno je omeniti tudi Lipahovo vnanjo režijo. Ihsen daje sicer povodil in vedno sam najpodrobnejša navodila o opremljenosti celotne svetilnice. Vendar more nerazumne reditelje tudi tukaj mnogo pokvariti. — Tudi neglede na postovanje Marije Vere smo v celoti lahko veseli, da morajo Ihsena pri nas že toliko dostojno igrati. Umetniška sila Marije Vere je pa kot blagodejna fluid tudi vplivala na večino soligancev.

POLITIČNE VESTI.

— Zloraba in nevednost se družita v »Slovenčevem« člančku, ki skuša ugotavljati nesoglasje med manifestom »Jugoslovenske zajednice« in med resolucijo o politiki, sprejeto na skupščini Sokolskega Saveza v Zagrebu. Imeli smo že priliko pojasniti, da je odstavek v manifestu o »treh narodih naše jugoslovenske nacije« prav isto, kakor če bi govorili o treh plemenih enega naroda. Zagrebška resolucija, ki se nanjo naslanja manifest, postavlja kot vrhovno zapoved ujedinenja naroda v edinstveni državi. Ta zapoved ne dopušča prav nobenega slepmišljenja. Hočemo integralno ujedinenje vseh treh narodov ali če hočete plemen v jugoslovenski tip, ki nam ustvari jugoslovensko nacijo. Danes smo žal še daleč od nje, a to največjo krivdino, ki so jo hoteli napraviti siloma in nenaravnim potom. Diktat je najslabše sredstvo. Spravite jasnosti v pojme: narod, rod, plemo, nacija, ljudstvo in videli boste takoj, da hoče zagrebška resolucija in ž njo manifest prav isto kakor Sokolsko. Politično smo Sloveni, Hrvti in Srbi s proglajenjem ujedinenja prenehali biti trije narodi. Etnografsko kot posebna socialna skupina smo še vedno trije narodi. Nazvati jih plemena, je slovenski povedano, čisto gotovo napačno. Slovenci poznajo pač jugoslovensko plemo (rasa), ne moremo pa govoriti n. pr. o slovenski ali hrvatski rasi. Manifest zahteva najširšo samoupravo (avtonomijo), pove pa takoj, da velja to za upravne enote (oblasti), ki naj bodo večje in življenjske sposobnejše od vstavi določenih oblasti. Ako se taka oblast sklada z nedeljivo današnjo Slovenijo, tedaj s tem čisto gotovo ni še rečeno, da naj dobijo Slovenci, kot narod, kot posebna politična skupina svojo avtonomijo. To vidimo v primeru Hrvatske, ki bi bila — ves s Hrvti naseljeni teritorij — za eno oblast prevelika. Torej, glejte smisel in ne bodite pikolovci. Sokolska resolucija o politiki ni v nesoglasju s manifestom, tudi ni naperjena proti njemu. Še manj pa proti dru. Ravniharju, kakor skuša prepričati »Jutro«, saj je resolucija, kakor je razvidno iz našega poročila o skupščini, izšla iz — starešinstva Saveza.

— Amerika se ne udeležiti mirovne konference. Generalni zastopnik Združenih držav v Parizu, Herrick, je izročil v ponedeljek Poincareju noto, v kateri Združene države izjavljajo, da se niso udeležile vojne s Turčijo, zato pa se tudi ne udeležijo orijentske mirovne konference. Vendar pa nota pripominja, da ameriška vlada želi zaščito nacionalnih manjšin in svobodo morskih ožin.

— Bolgarska delegacija na mirovni konferenci. Iz Sofije poročajo, da je določena za orijentsko mirovno konferenco nastopna bolgarska delegacija: A. Stambolijski, K. Todorov, K. Muravijev, polk. Nojkob, prof. Milev, prof. Mihalev, Altnov in gđc. Stančeva. Kot delegat trakijske organizacije se udeležijo konference dr. Tončev.

— Boljševiki ne spreminjajo svoje gospodarske politike. Radio iz Moskve poroča, da je Kamenov kategorično zanikal vesti, ki jih širi Herrio v francoskih časopisih o izpremembi sedanje sovjetske gospodarske politike. Kamenov izjavlja, da sovjeti ne čutijo nobene potrebe, izpremeniti svojo gospodarsko politiko, kajti pri sedanjih politikah se opaža znatno zboljšanje gospodarskega in finančnega položaja v Rusiji.

Ljening za radikalno gospodarsko politiko.

— Pariz, 1. nov. (Izv.) V razgovoru s sodelavcem »New York Herald« je zastopnik sovjetske vlade Kretinski izjavil, da je Ljening predložil osrednjemu izvrševalnemu vsesrskemu odboru program o radikalni spremembi sovjetske gospodarske politike. Program vsebuje: 1. vrnitev premoženja vsem prejšnjim lastnikom, toda le v vrednosti do 10.000 zlatih rubljev, 2. vrnitev prejšnjim lastnikom večjih in manjših podjetij gotovega premoženja v obliki koncesij pod pogojem, da gotovi del eventualnih dobičkov pripade v korist sovjetski vladi, 3. vzpostavitev mednarodnih zakonov o lastnini, toda le do meje 10.000 zlatih rubljev in 4. uvedba pogajanj z evropskimi vladam glede povrnitve lastnine in podjetij tujcem, toda tudi to pod gotovimi pogoji. Dalje je Kretinski izjavil, da je ta Ljeningov gospodarski program popolnoma v nasprotju s prejšnjim gospodarskim programom sovjeto. Na sedanji gospodarski program sovjetske vlade je zelo mnogo vplival lyonski župan Merriot, ki je pri Ljeningu izposloval gotove garancije francoskim tvevalcem, industrijam in kapitalistom. Kretinski je končno izjavil, da je sovjetska ruska vlada povsem pripravljena dati gotove garancije vsem in tudi Zedinjenim državam Severne Amerike.

Pred demisijo vlade.

VAŽNA IZJAVA LJUBE DAVIDOVIČA.

— Beograd, 3. novembra. (Izv.) Politična in parlamentarna situacija je po povratku poslancev iz Prage stopila v novo fazo. Parlamentarni krogi z intenzivnostjo zasledujejo razplet situacije, ki je nastala po izvolitvi predsednika narodne skupščine. Za jutri je sklicana seja demokratskega kluba, pa tudi radikali imajo jutri važne sestanke. Splošno bodete obe skupini razmotrivali notranjo politično situacijo. Veliko pozornost in skoro senzacijo pa je vzbudila velezna izjava predsednika demokratskega kluba Ljube Davidoviča, ki jo je dal takoj po svojem povratku iz Prage uredniku beogradskih »Novosti«. G. Ljuba Davidović deciderano in odločno izjavlja, da vztraja na tem, da vlada takoj, ozir. čim prej poda demisijo, ker to sledi konsekvencno iz sklepov, ki so bili sprejeti v klubu. Zadevni sklepi so namrečno naglašali, da se mora takoj po končanih proslavah na Kumanovu in v Pragi otvoriti kriza. Ljuba Davidović je tudi izjavil: »Sedanja vlada ne more dalje delovati«.

Izjava Ljube Davidoviča je napravila v parlamentarnih in političnih krogih globok vtis. Gotovo je, da pride jutri na sejah demokratskega in radikalnega kluba do važnih sklepov. Jasno je, da se mora izvesti rekonstrukcija vlade.

Nova italijanska vlada in sporazum z Jugoslavijo.

— Milan, 2. novembra. (Izv.) »Corriere della Sera« javlja iz Rima, da je ministrski predsednik Mussolini imel daljši razgovor z jugoslovenskim poslanikom Antonijevecem. Mussolini upa, da bo doseženo popolno prijateljsko sodelovanje med obema državama.

— Milan, 3. novembra. (Izv.) Mussolini je za ratifikacijo sporazuma, sklenjenega v Santi Margheriti glede izvršitve rapsalske pogodbe. Konvencije obsegajo več točk. Prva konvencija vsebuje gotova določila glede obmejnega prometa med Zadrom in okolico. Dalje vsebuje določila o davkih za dobo petih let, vsebuje splošna določila glede premoženja, premoženja in nepremičnin zadrskih Jugoslovenov in dalmatinskih Italijanov. To vprašanje urede posebne mešane komisije. Nadaljne konvencije vsebujejo ureditve kulturnih, šolskih, verskih in humanitarnih zadev. Za Reko je določena posebna paritetna komisija. Izpraznitev tretje dalmatinske cone se ima izvršiti pet dni po končni ratifikaciji konvencij. Ustavitve normalnih razmer na Reki pa se ima izvršiti tekom enega meseca. V slučaju, da nastopi kakšni spori, se ti predložijo v pravorek sodišču, določenemu v rapsalski pogodbi.

— Beograd, 3. novembra. (Izv.) Italijanski odpravnik poslov Sumonte je včeraj obiskal pooblaščenega ministra Nešića ter z njim delil časa konferiral. V glavnem je šlo za ratifikacijo konvencij.

— Praga, 3. novembra. (Izv.) Češkoslovaški tiskovni urad poroča iz Beograda: »Minister zunanjih zadev dr. Ninčič se je izjavil napram zastopnikom tiska, da bo vladna politika tudi še nadalje miroljubna, brez vsake agresivne tendence, edino prežeta s stremiljenjem, da tudi z novo italijansko vlado vzdrži normalne stike. Minister je apeliral na tisk, da se vzdrži vsakih alarmantnih vesti.«

Občinske volitve na Angleškem.

OBCUTEN PORAZ DELAVSKE STRANKE.

— London, 2. novembra. (Wolf.) Včeraj so bile po vsi Angleški in v Walesu občinske volitve, čijih izid je vsled predstoječih volitev parlamenta posebno zanimiv. Dosedanja poročila konstatirajo težak poraz delavskih kandidatov in uspeh konservativcev. Posebej naglašajo, da so glasovala industrijska mesta na severu proti delavskim kandidatom. »Times« poroča: Na temelju vesti z dežele, da so konservativci dobili 101 mesto, izgubili pa 12, liberalci so dobili 33, izgubili pa 11, delavska stranka je dobila 5, izgubila pa 168, neodvisni so dobili 37, izgubili pa 19 mest.

— London, 2. novembra. (Wolf.) Izidi občinskih volitev v Londonu, v kolikor je znano do 1 ure 30 min., pričajo, da je delavska stranka v raznih okrajih, kjer je imela prej večino, pretrpela težke izgube. V Southwarku je izgubila vseh 30 mest, v Greenwichu 10 mest, v Shoreditchu 22, v Canberwellu 22, v Fulhamu je izgubila vseh 24 mest, v Plymouthu 7 in v Liverpoolu 9.

GOSPODARSTVO.

Akcija za stabilizacijo dinarja. USTANOVITEV NOVEGA BANČNEGA SINDIKATA.

— Beograd, 3. novembra. (Izv.) Minister financ dr. Kosta Kumanudi se je povrnil iz Prage. Kakor smo že javili, je finančni minister skupno z odličnimi strokovnjaki vodil daljša pogajanja s češkoslovaškim finančnim ministrom dr. Rašinom glede upostavitve ekonomsko-finančnih odnosov med našo državo in Češkoslovaško republiko. Pogajanja so se v prvi vrsti tikala borzno-finančnega problema, kako stabilizirati tečaj dinarja in češkoslovaški kroni. Finančni minister je sročil podal Vašem dopisniku daljšo informacijo o poteku teh pogajanj. Med drugim je omenjal, da se pogajanja, ki so se vodila med njim in dr. Rašinom, absolutno niso tikala posojila, ki naj bi ga dala Češkoslovaška republika naši državi. Vse vesti v našem in češkoslovaškem tisku o tem posojilu temelje na napačnih informacijah. Razgovori so se v bistvenem in glavnem delu tikali skupnega delovanja med Narodno banko in bančnim uradom ministrstva financ v Češkoslovaški republici. V prvi vrsti gre za regulacijo tečaja dinarja in češkoslovaške krone. Ta cilj je mogoče doseči na ta način, da prevzame bančni urad za Češkoslovaško in sosedne države nakup in prodajo deviz v dinarjih za kraljevino SHS in nasprotno da prevzame Narodna banka nakup in prodajo čl. kron oziroma deviz za našo kraljevino in ostale balkanske države.

Dalje je bilo dogovorjeno in razmotirano vprašanje, kako doseči najboljše stike med jugoslovenskimi in češkoslovaškimi bankami. Bančni urad ministrstva financ Češkoslovaške republike prevzame predvsem nakup in eskompt raznih deviz in menic, da bo tako našim trgovcem uvoznikarjem omogočeno čim solidnejše in hitreje trgovsko poslovanje. Češkoslovaška vlada stremi za tem in je pripravljena pomoči, da se upostavi med našimi in češkoslovaškimi bankami najvišji gospodarski in finančni stiki. Sprejet je bil načrt glede ustanovitve bančnega konzorcija z delniškim kapitalom 200 milj. čl. kron, ki bo imel nalogo, urejati vse medsebojne kredite. V vsakem oziru je bil po izjavi finančnega ministra dosežen popoln sporazum na gospodarskem in finančnem polju.

— Beograd, 3. novembra. (Izv.) Dne 1. novembra zvečer so se povrnili s praške konference minister financ dr. Kumanudi, pomočnik finančnega ministra Plavšič in ravnatelj Narodne banke Novakovič. Vašemu dopisniku je ravnatelj Novakovič kratko podal pregled o pogajanjih z zastopniki češkoslovaške vlade. Dosežen je popoln sporazum glede stabilizacije dinarja in češkoslovaške krone. V Pragi se ustanovi centrala za nakup in prodajo dinarja za vso Srednjo Evropo. V Beogradu pa prevzame Narodna banka centralno akcijo za češkoslovaško krono. Glavna razmotrivanja so se tikala kurza dinarja in tudi o posledicah disparitete, katero upajo čimprej odstraniti. Narodna banka v Beogradu stoji v najtesnejši zvezi s češkovnim uradom Češkoslovaške republike, ki prevzame razporečevanje oziroma prodajo čekov in menic jugoslovenskih trgovcev. Razliko v kurzu krije češkoslovaški čekovni urad in bo na ta način našim trgovcem zelo olajšano stališče pri nabavi blaga in naročilih.

— Odbor za devize in valute se ne razpusti! Odbor za devize in valute pri podružnici Narodne banke v Ljubljani je prejel na predstavo, objavljen v našem časopisju glede ukinitve odbora zaradi zlorab, od pomočnika finančnega ministra g. Dušana Plavšiča to-le brzojavno obvestilo: »To ministrstvo ni dobilo nobenih konkretnih pritožb zoper poslovanje poedinih odborov in tudi ni sklenjen zakon o razpustu teh odborov. Vprašanje bodoče ureditve odborov se bo rešilo z novim pravilnikom, o katerem se bo pred izdajo razpravljalo s pridobitvenimi krogi.«

— Tržne cene v Mariboru padajo. Nov izdani cenik izkazuje deloma znižanje cen. Goveje meso I. od 64 na 60 K. II. od 60 na 56 K. III. od 48—56 na 48—52 K. Teletje meso pri stari ceni 70 K. Istotako svinjenina od 80—100 K. Črna salu je padla od 148 na 128 K, mast od 160 na 136 K, sveža slanina od 140 na 132 K. Zdatno znižala se je cena konjskega mesa: I. od 32 na 20 K. II. od 28 na 16—18 K. Tudi konjske kože so padle od 500 na 400 K, goveje kože od 60 na 40 K, dočim je gor. usnje neznatno padlo od 400—500 na 400—480 K, torej pri gotovem blagu komaj za 20 K, česar je kriščno v Mariboru nekontrolirana speculacija s surovimi kožami: pač pa so podplati za 100 K ceneje (preje 500, zdaj 400 K 1 kg). Podražilo se je mleko od 12 na 16 K. Nekoliko zmernejši so postali nekateri krčmarji pri vinskih cenah, vendar še v nobenem razmerju z letošnjim nadproduktom in cenami za mošt, katerega ponujajo v Hlo-

zah po 6 K, v Ljutomerskih goricah najboljše mošt po stopnjah alkohola 12 do 18 K. Znižanje cen kruha smo že objavili (beli kruh 26, črni 22 K, žemlje 5 dkg 2 K). V špeceriji je samo kristal sladkor za 2 K cenejši (62 K). Pri žitu samo pšenica od 18 na 16 K. Moka 0 od 28 na 24 K, št. 1. od 28 na 23 K, št. 6 od 24 na 18 K, podražila pa se je ajdova moka od 34 na 40 K. Seno in kurjava stare cene.

—g Sejem v Dobručah. 11. novembra bo v Dobručah sejem za živino in blago. Vabijo se kupci in prodajalci. Zadnji sejem je bil dobro obiskovan.

KULTURA.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

DRAMA.

Petek 3. nov. Hedda Gabler Red A
Sobota 4. nov. Hedda Gabler Izv.
Nedelja 5. nov. ob 3. pop. Jack Straw Izv.
Nedelja 5. nov. ob 8. zvečer R. U. R. Izv.
Ponedeljek 6. nov. Hedda Gabler Red C

OPERA:

Petek 3. nov. Lakme Red C
Sobota 4. nov. Jenifa Red D
Nedelja 5. nov. Triptychon Izv.
Ponedeljek 6. nov. Zaprti.

ŠENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER.

Sobota, 4. nov.: Mladost. Ljubzenska drama.
Nedelja, 5. nov.: Mladost. Ljubzenska drama.
Sobota, 11. nov.: Noč na Hmeljniku. Izvirna drama.
Nedelja, 12. nov.: Noč na Hmeljniku. Izvirna drama.

— Iz pisarne šentjakebskega gledališkega odra. V soboto dne 4. novembra in nedeljo dne 5. novembra se vprizori Halbejeva drama »Mladost«. V glavnih vlogah: gđna. Petričeva, g. Svalger, g. Gnidovec, g. Sancel, Vloga Amandusa igra mesto Fr. Remsa g. Bučar. Mladini pod 16. let vstop zabranjen.

— Gostovanje šentjakebskega gledališkega odra. Šentjakebski gledališki oder gostuje v nedeljo dne 5. novembra z veseligradsko maskarado v Sokolskem domu na Viču.

SOKOLSTVO.

— Sokol I. in Društvo za zgradbo vabita svoje člane v soboto 4. t. m. zvečer na članski sestanek k br. Zupančiču na Ahacijevi cesti.

— Dramska sekcija »Preporoda« priredi v nedeljo dne 5. novembra t. l. ob pol 8 v Sokolskem domu v Mostah Kraigherjevo »Školko«. Pri predstavi sodeluje orkester pod vodstvom g. Bernika. Dijaštvo in njemu naklonjeno občinstvo vabimo k obilni udeležbi.

— Prosvetno kulturno odeljenje »Sokola« v Šiški priredi v soboto, 4. t. m. ob 19.30 v ljudski šoli predavanje »Na Čehoslovaškem«. Predava je iz prejšnjih sezon znana in priljubljena predavateljica sestra Egelmanova. Vstopnina za odrasle 1 D.

GLASBENI VESTNIK.

— Na sporedu koncerta moravskih učiteljske iz Brna (ženski zbor) so zastopali vsi najboljši češki komponisti, kakor Smetana, Dvorak, Suk, Janáček, Foerster in Vach. V odlični meri pa obsega spored tudi narodne pesmi moravske, slovaške in češke, ki se vse odlikujejo po izredni lepoti in milini. Zbor polje več zborov a capella, pa tudi zbor s spremljevalnim orkestrom. Našemu občinstvu so poznani nekateri dvočakovski moravski dvospevi in prav interesantno bo slišati interpretacijo teh dvospevov po prof. Vachu, ki je svetovno znan kot najboljši interpret čeških zborov. So pa tudi na vspredu zbori velikega obsega, popolnoma v modernem smislu, kakor jih naša slovenska literatura še ne pozna. Zato bo nudi koncert v vsakem oziru, tako po svoji sestavi, kakor po izvajalnih izrednih umetniških učiteljih.

— Nastop pevskega zbora moravskih učiteljske v nedeljo dne 5. novembra vzbuja v Ljubljani vseobčo pozornost. Zbor pa to tudi v resnici zasluži, ker je v vsakem oziru prvovrsten. V Ljubljani je to prva prilika, da koncertni spored docela izpolni samo ženski zbor. Češki listi, ko pišejo o zboru, se ne morejo dovolj laskavo izražati o vrtilah te umetniške skupine. Po njihovi izjavi se izliva to glasovi v krasno enoto, ki izjava vsako čustvo do najnatančnejših nijans. Prof. Vach ima ta zbor v vsakem oziru v popolni oblasti, tako kakor bi igral samo na enem instrumentu. Zbor je pel Čehom v veselih in žalostnih časih. Med vojno je bila to skoro edina enota na Moravskem, ki je priležala umetniške koncerte. Ko pa je prišlo češkemu narodu osvobodjenje, je proslavilo ta zbor tudi to s pesmijo in jo ponesel v najskrajnejše kote češkoslovaške republike.

— Zveza godbenikov za Slovenijo v Ljubljani priredi v petek dne 10. t. m. v veliki dvorani hotela Union I. veliki simfončni koncert pod vodstvom kapelnika Kr. Narodnega gledališča g. Lovro Matačiča. Pri koncertu sodeluje pomožni operni orkester. Začetek koncerta je točno ob 8. uri zvečer. Na programu so: Smetana: overture iz opere »Poljub«; Wagner: Smrt Siegfrieda iz muzikalne drame »Götterdämmerung«; Čajkovski: fantastična overture »Romeo in Julija«; Fer Bruckner: III. simfonija v D - molu. Predprodaja vstopnic se bo vršila od sobote naprej v pisarni Glasbene Matice, Gosposka ulica 8. Dejstvo, da sodeluje operni orkester in dirigirajo ga Matačič, nam lamči, da bode koncert na umetniškem vidu.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 3. novembra 1922.

— **Rodoljub z dežele** pretaka v »Jutru« čitla zaradi nesloge v stranki. Seveda solta ta rodoljub samo »Jutro« ter vidi v njegovi gospodi samo preganjano nedolžnost. Svetujemo mu, naj prečita dr. Trillerjev članek »Moj izstop iz stranke« ter opetovana pojasnila dr. Ravniharjeva, zakaj je bil prisiljen, da izstopi iz načelstva stranke in končno iz stranke same. Nastala nasprotstva so načelna. Motivi za izstop so tako globoki in tako utemeljeni, da bi nasprotno morali našim gospodom očitati neznačajnost in nemožnost, ako bi ne bili izvajali edino umestnih poslovanj. Ako je poveljnik zagrešil izdajstvo, se vsajkom, ki so ga zapustili, ne more očitati dezertacije. Rodoljub začenja učenec z vzroki, ko pravi, da smo z izstopom prisiljeni na pomoč nasprotniku, t. j. klerikalizmu. Uslogo klerikalcem so napravili oni, ki so povzročili naš izstop in s tem razkol v stranki. Mislimo, da ni treba še nadaljnjih pojasnil, saj bi morali zopet in zopet ponavljati, kar smo bili že tolikrat napisali. Odeve se nam vidi to že zategadelj, ker stavimo kar hočete, da sedi rodoljub z dežele v uredništvu »Jutro« veme.

— **Samega sebe je udaril po ustih.** »Slovenec« pridno stopica za »Jutrom«. Z veliko slastjo ponatiskuje njegove pamflete proti »Jugoslovenski zajednici« in njenim kandidatom. Našla sta se brata. Zadnjič mu je napravila posebno veselje »Jutrova« notica, ki zaključuje s »pufi Teufel« izvajanje, češ da je dr. Ravnihar več let užival sinekuro na račun režima. Ako misli gospoda, da je bilo poverjenjstvo za dr. Ravniharja sinekura, je povsem zgrešila svoj cilj. Ne glede na to, da mu nihče ne more očitati, da svojega posla ni opravljal vestno, je bilo poverjenjstvo dr. Ravniharju le v materijelno škodo, ker je moral za nemariti svoj odvetniški poklic. V takem slučaju se ne da govoriti o sinekuri. Če pa, potem so uživali enake sinekure tako gospodje pri »Jutru« kakor oni pri »Slovencu«. Imena: dr. Gosar, Remic, Ribnikar, dr. Žerjav in druga jasno pričajo o tem. Ali pa je morda »Slovenec« toliko zloben, da je vsaj posredno hotel zadeti tudi lastno neljubo mu gospodo?

— **Proroki z Jutrovega.** »Jutrovi« modrirani prorokujejo, da bo narodno - socialna stranka dobila pri bodočih občinskih volitvah jedva 800 glasov. Ker so se prorokovanja »Jutrove« gospode še vedno izkazala za netočna, smo prepričani, da bodo narodni socialisti dobili tudi to pot najmanj dvakrat toliko glasov, kakor jih jim milostno prepuščajo proroki iz Jutrove dežele. Znano je, da je sam vodja mladinske struje dr. Žerjav lani odredel narodnim socialistem vsako bodočnost ter jih označeval za muhe »enodnevnice«, s katerimi se nobena resna stranka ne more politično vezati. Za stranko bodočnosti je takrat proglasil socialne demokrate, katerim je tudi v Ljubljani zagotovil mogočen razvoj in silni vpliv v javnosti. In kako se je izpolnilo to prorokovanje? Glasovi narodnih socialcev so narasli za kakšnih 300 in poskočili na 1300, socialni demokrate pa so padli od 1000 na 800 glasov. Stavimo 10:1, da se bodo, kakor doslej vedno, tako tudi to pot pošteno urezali »Jutrovi« vedeži v svoji priznani — dalekovidnosti.

— **Odgovora ni!** Pišejo nam: Načelstvo demokratske stranke za ljubljansko oblast »in njega glasilo« »Jutro« še vedno molčita na vprašanje, ako se strinjata z degradacijo Ljubljane s položaja kraljevske prestolnice na stališče brezpomembnega provincialnega mesta, ki se ho moralo boriti za prvenstvo z Mariborom, v katerem bodo imeli Nemci — takisto no zasluži mladinske gospode — dvehletinsko večino v mestni upravi. Ali jim je heseča zastavila v prlu iz strahu pred dr. Kukovcem, katerega zapovedi so se svoječasno tako lahkomešno uklonili? — **SOMIŠLENJEKI** in vse one, ki se strinjajo z idejami »Jugoslovanske zajednice«, vabimo na sestanek, ki bo danes, v nefe, ob pol devetih v gostilni pri Zupančiču na Aherlevi cesti. Sestanek je zamen!

— **Diskusija o načrtu kazenskega zakonika.** V soboto dne 4. novembra t. l. priredilo društvo »Pravniki« tretjo diskusijo o načrtu kazenskega zakonika. Diskusija se vrši kakor običajno ob pol 5. popoldne v pravniški palači št. 79. Predaval bo g. univ. prof. Stanko Lapajne o meddržavnem kazenskem pravu.

— **»Cankarjevi« filapci** in naše uredništvo, posebno uredništvo. Tako se glasi naslov predavanja glavnega urednika »Najprej« Zvonimira Bernota, ki se bo vršilo v soboto 4. novembra ob 20. v veliki

dvorani Mestnega doma v Ljubljani. Po predavanju ima vsak pravico na vprašanje ali tudi daljši govor, vendar ne nad 10 minut. Vstopnina: sedež 3 D, stojališče 1 D.

— **Iz gledališke pisarne.** Ker je uprava beogradskega gledališča gospo Marijo Vero nenadoma odpoklicala, se vzprijazni v soboto, dne 4. t. m. za izven Tolstega drama »Živi mrtvec« in v ponedeljek dne 6. t. m. za red Cankarjeva drama »Filapci.« Meda Gabler se odigra za ostale abonmane pozneje.

— **Maili prepisavček.** Včeraj smo priobčili poročilo o otvoritvi bakteriološke stanice v Ljubljani. To poročilo je današnje »Jutro« dobesedno prepisalo z vsemi tiskovnimi napakami vred. V dotičnem poročilu je bil še zdravstvenega odseka dr. Katliča imenovan napačno dr. Katačić, nadalje, da je dr. Derganc naglašal, da potече dne 27. dec. t. l. sto let, odkar je umrl Louis Pasteur, pravilno bi se pa moralo glasilati, da potече 27. dec. sto let, odkar je bil rojen Louis Pasteur. Nimamo nič proti temu, ako se iz komedijete posnemajo naše novice, to pa bi priporočali, da bi se v posnetih noticah vsaj popravile tiskovne napake, da bi se že od daleč ne otipalo — škari!

— **Iz zdravniške službe.** Profesor in primarij dr. Alojzij Zalokar je imenovan za ravnatelja bolnice za ženske bolezni v Ljubljani.

— **Promocija.** O. Vasilij Sergejevič Isajevič iz Kijeva bo v soboto dne 4. t. m. opoldne v veliki dvorani univerze promoviran za doktorja filozofije.

— **Umrl je** v deželni bolnici gospod Rudolf Stefan, kleparski pomočnik, star 19 let. Pogreb bo v soboto ob 4. popoldne. Naj v miru počiva!

— **V Prekmurju** je umrla učiteljica ga. Antonija Gasperlinova. Bila je prvovrstna učna moč; z njo je izgubilo šolstvo v Prekmurju eno najinteligentnejših učiteljic. Blag ji spomin!

— **Smrtina kosa.** V Ljubljani na Vidovdanski cesti št. 1. je umrla ga. Terezija Andlovic, soproga mizarskega mojstra. Na Selu pri Ljubljani je umrl g. Ignacij Kozjek, v Vintgarju pri Gorjah g. Angela Jelenc roj. Gimpel, v Semčju pa g. Stefan Derganc, oče g. dr. Derganca, primarija kirurškega oddelka dr. splošne bolnice v Ljubljani. Blag jim spomin!

— **O župniku Gaberšku** iz Tomišlja, ki ga od 26. oktobra proglašajo, nam poročajo, da gre najbrže za roparski napad. Vest, da bi njegovo truplo že potegnili iz Grubarjevega kanala, ni resnična. Župnikov sorodniki prosijo vse one, ki bi mogli dati o župniku podatke, da jih sporoče policijskemu ravnanstvu v Ljubljani.

— **Pomanjkanje tobaka.** Iz Beograda poročajo: Ministrstvo financ je predložilo monopolni upravi protesten akt, v katerem zahteva pojasnila, kako je prišlo do znatnega pomanjkanja tobaka, češ da s tem trpi država veliko škodo.

— **Za Aškerčev spomenik.** III. izkaz prispevkov (od 15. do 31. okt. 1922.) — Slovenska Matica v Ljubljani 600 K; ravnatelj Kreditne banke v Ljubljani Hanuš Krofca 800 K; gen. ravnatelj Kreditne banke v Ljubljani J. Tykač 400 K; dr. Josip Kolšek v Laškem 400 K. — Skupaj 2.200 K. — Doslej vsega skupaj 22.575 K. — Dr. V. Kisovec, blagajnik.

— **Vojna odškodnina.** Društvo »Soča« naznanja svojim članom, da je ministrstvo za socialno politiko na društveno prošnjo podaljšalo rok za vlaganje prijav za vojno odškodnino do 30. novembra t. l. Kdor še ni poslal prijave, naj to stori do zgoraj označenega roka.

— **Sprememba voznega reda južne železnice.** Od 5. novembra t. l. nadalje izostane na progi Ljubljana gl. kol. — Maribor dosedanjí potniški vlak št. 42, ki je odhajal iz Ljubljane ob 5.40. Na mesto tega pa vozi na isti progi potniški vlak 42 A, z odhodom iz Ljubljane že ob 5.24. Odhod z Zidanega mosta ob 7.04, iz Celja ob 7.48. Prihod v Maribor ob 9.33. Nadalje se spremeni vozni red z istim redom na lokalni progi Ljubljana — Vrhnika v toliko, da odhaja jutranji mešani vlak št. 1432 27 minut pozneje z Vrhnike. Na progi Slov. Bistrica (16) izostanejo od tega dne nadalje mešani vlaki št. 1133 z odhodom iz Slov. Bistrice (16) ob 9.10, 11.35 in 12 in v obratni smeri vlak št. 1134 z odhodom iz Slov. Bistrice (16) ob 8.30, 11.38 in ob 14.20. Namesto teh pa vozijo vlaki 1133 A z odhodom iz Slov. Bistrice (16) ob 9., vlak št. 1135 A z odhodom iz Slov. Bistrice (16) ob 11.45 ter v obratni smeri vlak št. 1135 A z odhodom iz Slov. Bistrice (16) ob 8.25 in vlak št. 1138 B z odhodom iz Slov. Bistrice (16) ob 14.50.

— **Izredna lovska sreča.** Gospod Anton Korošec, veterinarski nadzornik v Kranju, je v lovišču dr. Karla Borna pri Sv. Katarini nad Trzinom dne 20. oktobra t. l. ustrelil z enim strelom dva divja kozla.

— **Se vedno naidražji Maribor.** Iz Maribora nam pišejo: Zagrebčani in Ljubljanci, ki prihajajo v Maribor, primerjajo cene v Mariboru z onimi doma in so končno, ko odhajajo, vsi edini v prepričanju, da je Maribor še vedno najdražje mesto. Za danes v naše zadoščenje, da ne pretiravamo v kritiki, da ni v Mariboru nikogar, ki bi se resno zavzel in sistematično izvedel tržno kontrolo, bodi še omenjeno, da zahteva v zadnjem času iz Beograda dnevno telefonično poročilo o tržnih cenah Maribora. Upati je torej, da se vlada pobruga tudi za Maribor.

— **Pri delu ponesrečil.** 22letni posestnikov sin Horvat iz Vodihoke pri Slovenski Bistrici je pri delu tako nesrečno padel, da se je nogo zlomil. Pripeljali so ga v Maribor k rešilnemu oddelku, kateri ga je oddal v bolnico.

— **Tatvina kolesa.** Dne 2. novembra je bilo iz veže gostilne pri »Zeksurju« na Dunajski cesti odpeljana kolo znamke »Puche« vredno 4000 K. Kolo je last mehanika Rudolfa Debeljaka iz Gamelj.

— **Tatvina v gledališču.** Dne 1. nov. je bilo iz garderobe opernega gledališča ukradeno opernemu igralcu Walterju 11 bankovcev po 100 dinarjev. O tatovih ni sledu.

— **Pretrgana tatvina.** Brezposelna bolniška strežnica A. T. je izkazovala vartarju v bolnici 800 kron. Nato pa je fingirala, da ji je bilo ukradeno 400. kron. Policija pa prebrisani Ančki ni verjela, temveč je odkrila, da je le slednja ukradla vartarju denar in da je odvrgla pozornost od sebe, je fingirala, da je bil enako tudi njej ukraden denar. Ančka je morala oditi v zapor.

— **Velika tatvina.** Pri trdki I. C. Mayer so že dalj časa opažali, da na nenavadno zagoneten način izginjajo čeli zavoji blaga in platna. Policiji se je sedaj posrečilo izslediti storilca v osebi pri Mayerju zaposlenega hlapca Ivana Omahna. Slednji je kradel blago na izvanredno prebrisan način. Zvečer se je skril v klet in od tam zlezel v Mayerjevo skladišče, kjer je na primerenem prostoru bale lepo pripravljene za pošto odvil, skril in jih drugi dan brez skrbi odnašal. Seveda temu rafiniranemu triku ni nihče prišel na sled, ker je vsakdo domneval, da gre blago na pošto. Trdka ima čez 100.000 kron škodo. Ivan Omahan je bil aretiran.

— **Ameriška moka in mast.** Trdka Kmet in Komp. je uvozila ameriško moko št. 0 in jo prodaja po 19 K na debelo in 20 K na drobno. — Trdka Šarabon je uvozila mast in prodaja eno vrsto na debelo po 99 K in drugo vrsto po 98 K. Na drobno se prodaja po 106 kron oziroma 105 kron.

TURISTIKA IN SPORT.

— **SK. Ilirija - SK. Primorje.** V nedeljo dne 5. t. m. se vrši z velikim zanimanjem pričakovana prvenstvena tekma med Ilirijo in Primorjem. Primorje, katero si je v kratkem času priborilo tri prvenstva in sicer v moški in ženski lahki atletiki in v plavalnem športu, izpolnjuje se tudi v nogometu čimdalje bolj. Za letos nima prav nikakih šanc za zmago, toda skušalo bo s svojimi znanimi elanom doseči čim boljši rezultat. Tudi Ilirija bo morala napeti vse sile, da si ohrani dosedanjí renome. Z ozirom na to bode bolj oster in zanimiv. Tekma se vrši na igrišču SK. Primorje ob Dunajski c. in se prične ob 15. uri. Pred tekmo igra obe rezervi in sicer ob 13.45. — **Praga, 1. nov. Sparta - Meteor VIII.** 6:2 Sparta je s tem priborjeno prvenstvo, če tudi tekma s Slavijo 5. t. m. zanj neugodno izpade. Slavija: Viktorija-Zižkov 4:1, D. F. C.: Vršovice 8:2.

DRUŠTVENE VESTI.

— **Staršilna »J. A. D. Triglava«** vabimo, da se v kar največjem številu udeleže pozdravnega večera, ki ga priredi ljubljanska podružnica »Triglava« v petek, 3. nov. t. l. ob 8. uri zvečer v gostilni pri Mraku na Rimski cesti. — Odbor.

— **Društvo »Soča«** obvešča svoje člane, prijatelje in občinstvo, da predava v soboto dne 4. t. m. v novem salonu restavracije »Pri levu« na Gosposvetski cesti, vseučiliški profesor g. dr. Serko o »človeških možnostih«. — Iz priljubljenosti sodeluje oddelček pevskega zbora jugoslovenskih železničarjev. Začetek točno ob pol 9. zvečer. Vstop prost.

— **Podružnica Ljubljana Jugoslovanskega šumarskega združenja** ima dne 10. t. m. ob 21. v gostilni pri Mraku v Ljubljani, Rimska cesta 4 odborovo sejo. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika, tajnika, blagajnika. 2. Priprave za odborovo sejo glavne uprave: a) osnutki statuta za fonde, b) stališče podružnice nasproti zak. projektu o neposrednih davkih, c) predlogi za prihodnje leto itd., d) predlog glede volila družbe »Sava«. 3. Pravila podružnice. Ref. tajnik. 4. Podeljevanje predumov udeležencem na odborovih sejah glavne uprave. 5. Proračun drevesnice v Slivnici pri Mariboru. Ref. blagajnik in ing. Urbas. 6. Eventualnosti. Eventuelno neudeležbo bo opravičiti.

— **Novo društvo** v Ljubljani se je dne 24. septembra t. l. vršil ustanovni občni zbor Zveze godbenikov za Slovenijo s sedežem v Ljubljani. Cilj te Zveze je prvič organizirati brez izjeme vse poklicne muzike v Sloveniji in sicer v posameznih sekcijah za gledališke in simfončne orkestre, za salonske kapele, za glasbene učitelje itd.; drugič pa je njen namen pospeševati glasbene kulture s prirejanjem koncertov in raznih glasbenih večerov, kakor tudi predavanj itd. Priprave za ustanovitev raznih podoborov v vseh večjih krajih Slovenije so v polnem teku. Organizacija stoji v stiki s enakimi združenji Hrvaške in Srbije ter v svetovno federacijo. Kot redni člani te Zveze morejo biti le godbeniki in glasbeniki po poklicu, vsi ljubitelji glasbene umetnosti pa zamorejo to kulturno, tako pomembno organizacijo podpirati s tem, da pristopijo kot podporni člani k Zvezi. Vse prijave in dopise je začasno pošiljati na tajnika Zveze godbenikov za Slovenijo Ivan Bajda, Ljubljana, Kr. operno gledališče.

— **Društvo delovodil in industrijskih uradnikov** v Ljubljani naznanja vsem članom, da se vrši redno mesečno zborovanje v soboto 4. novembra ob pol 19. zvečer v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12. Sprejemajo se tudi novi člani ter je dolžnost vsakega delavodje, da pristopi k tej organizaciji.

Najnovejša poročila. Praška borza določa tečaj dinarja.

— **Beograd, 3. nov.** (Izvir.) Po poročilih iz Prage je bila podpisana konvencija med finančnim ministrom dr. Kumanudijem in češkoslovaškim finančnim ministrom dr. Rašinom za stabilizacijo tečaja dinarja in češkoslovaške krone. Praška borza prevzame obveznost za določitev tečaja dinarja za vso srednjo Evropo. Na drugi strani pa Beograd za tečaj češkoslovaške krone na Balkanu. Vzpostavil se direktni telefonski promet med Beogradom, Zagrebom in Prago.

Odstavitev sultana.

— **Pariz, 2. nov.** (Izvir.) »Chicago Tribune« javlja iz Carigrada: Narodna skupščina v Angorji je sklenila, da se odstavi turški sultan v Carigradu. Ciazim Karibekir paša je imenovan za guvernerja v Carigradu. Izvede se volitev novega državnega šefa brez vsakih dinastičnih pravic. Dosedanji naslov »Otomansko cesarstvo« se nadomesti s kratkim »Turška država«. Narodu se priznava suverene pravice.

Mussolinijev program.

— **Rim, 2. novembra.** (Izvir.) Mussolini je ministrskemu svetu podal kratek gospodarsko-finančni program nove vlade. Med drugim je omenil: Znatni dvig lire na inozemskih borzah potrjuje, da se je država pomirila in da se je tudi popreje vzemirje no inozemstvo sedaj pomirilo. Dalje je podal Mussolini glavne smernice glede orjentske mirove konference, glede reparacijskega vprašanja, kakor tudi glede sporazuma z Jugoslavijo. Mussolini je ugotovil, da je sedaj nastopil v Italiji popolen red in mir. Železnice so samo tekem enega dneva odpravile domov 42.000 fašistov iz Rima. Vse omejitve svobode javnega tiska se uklenejo. Osebnostna svoboda se mora spoštovati. V državi mora vladati mir in red, ki sta edini pogoj za blagostanje države. Mussolini nikakor ne bo trpel, da bi v državi vladala še kak druga država. Država je samo ena in ne sme obstojati v tej druga.

Diktator Mussolini.

— **Rim, 2. nov.** (Izvir.) Mussolini kratko razvija svoj politični program. Zastopniku »Stampe« je izjavil, da je njemu popolnoma egalno, če se opira na večino ali manjšino, glavno je, da ima močno oporo 300 tisoč mož, zvestih in njemu udanih. Če stranke ne marajo z njim sodelovati, pa ustanovi popolnoma fašistovsko vladu. Splošno ima Mussolini namen osnovati fašistovsko diktaturo. Zelo strogo je nastopil proti italijanskim oficirjem. Kot šef vlade jim veli: »Vi morate samo poslušati, pa ne kritizirati vlade«. Uradnikom je naznanil: Ne jemljem nobenega odstopa in ne trpim, da bi kdo odlagal svoje mesto. Sam bom določil, kje in kako bo uradoval kak uradnik.

Rimski parlament.

— **Rim, 3. novembra.** (Izvir.) Mussolini je objavil, da se skliče rimski parlament dne 15. novembra. Mussolini predloži zbornici predlog za podaljšanje proračuna do 1. januarja 1923.

Posredovanje Francije.

— **Dunaj, 2. nov.** (Izvir.) Korespondenca »Herzog« javlja iz Prage, da je tamošnji jugoslovenski poslanik izrazil na Quai d'Orsayju bojaznen in pomisleke, da lahko pride do konflikta s fašisti. Francoska vlada je nato takoj stopila na zaupen način v stiki z novim ministrskim predsednikom Mussolinijem. Izrazil je odkrito željo, da bi rada videla, da postane zunanji minister grof Sforza. Ni izključeno, da Italija izpolni željo Francije.

Prva seja Mussolinijeve vlade.

— **Rim, 2. nov.** (Izvir.) Včeraj je bila prva seja novega Mussolinijevega kabineta. Na seji je bilo razmotrivano stališče vlade glede notranje politike. O zunanjí politiki je bilo mnogo govora, toda obvestila o novem zunanjepolitičnem kursu so zelo kratka in stereotipna. Oficijelno poročilo veli, da je ministrski svet izdal Mussoliniju zelo obširna pooblastila glede zunanje politike. Ministrski svet je tudi odobril Mussolinijev odgovor pariškemu poslaniku grofu Sforzi. Finančni minister De Stefani je dobil nalogo, da izdela načrt za izboljšanje gospodarskega in finančnega položaja države. Mussolini je dalje izjavil, da je v deželi sedaj popolen mir in red in da preno vedno vsako nadaljno nasilno akcijo fašistov.

Spominjajte se

Družbe sv. Cirila in Metoda.

Borzna poročila.

KRONA V CURIHU 220.

— **Zagreb, 3. oktobra.** (Izvir.) Zaključek Devize: Curih 11.21, 11.31, Pariz 4.275, 4.325 London 272.50, 277.50, Berlin 0.90, 1.20, Dunaj 0.082, 0.087, Praga 198.50, 201.50, Trst 259, 263, Newyork 61, 62, Budimpešta 2.34, 2.69, Valute: dolar 60, 61, lira 257, 259.

— **Curih, 3. oktobra.** (Izvir.) Današnja predborza: Zagreb 2.20, Berlin 0.10, Milan 23.25, Praga 17.35, Budimpešta 0.22, Dunaj 0.0071, London 24.59, Pariz 38, Newyork 5.51.

— **Curih, 2. oktobra.** (Direktno.) Zagreb 2.20, Berlin 0.1025, Praga 17.35, Milan 23.09, Pariz 38.10, London 24.47, Newyork 5.475.

— **Milan, 2. oktobra.** Zagreb 9.70, Berlin 0.57, Praga 76.70, Pariz 166, London 104, Newyork 23.10, Curih 425.

— **Praga, 2. oktobra.** Beograd, 51.125, Berlin 0.65, Milan 133.50, London 141.62, Pariz 221.50 Newyork 31.90, Curih 576.

Razne stvari.

• **Cisto po americkansko.** Grk Haralam-popoulos je prošil v Ameriki, da se mu podeli domovinska pravica. Pravico je sicer dobil, samo ime Haralamopoulos so mu prikrajšali in se sedaj piše Haralam.

• **15letne vdove** in vdovci. Zakoni s 15 leti v Ameriki niso več posebnost in se zadnje čase silno množijo. Tako je bilo leta 1910, 531 takih poročenih mož, leta 1920 1000. Med 15letnimi moškimi zakonci jih je bilo leta 1910, že 60 vdovcev ali ločenih, 1920, celo 80. Veliko večje je seveda število ženskih oseb, ki se poroče v teh letih. Leta 1910, 45.120, 1920, že 53.800. Od teh je bilo 499 vdov, oziroma ločenih.

• **Francozi** hočejo imeti več otrok. Iz Pariza poročajo, da se je v francoskem ministrstvu za socialno skrbstvo ustanovil poseben svet za pospeševanje naraščanja. Ta svet ima nalogo, da se bavi s najraznovrstnejšimi sredstvi pospeševati vzgojo otrok in ščititi družine s številno dečo potom zakonov in drugih potrebnih naredb. V vsakem francoskem departementu se pod predsedstvom prefekta ustanovi »rojlstveni odsek«, v katerem imajo biti v glavnem očetje, ki imajo precej družine in kateri morajo prevzeti nalogo, da bodo v svojem delokrogu delali tako kakor najvišji svet v Parizu.

POIZVEDBE.

— **Izgubljeno.** Dne 1. nov. je bil izgubljen v Zarnikovi ulici uhan z enim večjim in drugim manjšim briljantom. Pošten najditelj naj ga odda proti dobri nagradi v administraciji »Slovenskega Naroda«.

— **Izgubljeno.** Na železniški postaji v Litiji je dne 1. t. m. izgubila denarna listnica z vsoto okoli 400 K in pa 25 lir. V listnici je bila domovnica na ime Anton Fornazarič in na slika. Pošten najditelj naj odda omenjene stvari na stavbo Trboveljske palače, Aleksandrova ulica v Ljubljani, proti nagradi.

Glavni urednik:

RASTO PUSTOSLEMEŠEK.

Odgovorni urednik:

Valentin Kopitar.

Poslano.*

V »Slov. Narodu« št. 202. z dne 6. septembra je izšel članek pod naslovom »Izjava«, kateri članek je pisan od g. Aleksandra grofa Economa. Na navedeni članek oziroma »Izjavo« odgovarja tukajšnji odbor sledeče:

1. Ni res, da je bil g. Economo prevaran, ker sta gg. Gagern posodila 55 tisoč kron, da sta ista kupila pol graščine, nasproti je res, da je s tem posojilom g. Economo srečal veliko srečo, in sicer zato, ker je polovica veleposestva Mokrice bila takrat vredna najmanj petkrat toliko, danes pa 2- do 300krat toliko.

2. Ni res, da bi gg. Gagern z nekakim sovraštvom nasproti g. Economu bila rada odtegnila njegovo polovico, nasproti je res, da je ta trditve g. Economa popolnoma neresnična iz tega razloga, ker sta gg. Gagern tudi svojo polovico morala prodati zaradi nadležnosti g. Economa.

3. Ni res, da sta gg. Gagern na škodo g. Economa kot solastnika veleposestva Mokrice obogatila, nasproti je res, da sta gg. Gagern radi g. Economa s svojim vednim sodnijskim preganjanjem osrotela, dokaz, ker sta morala, kakor že zgoraj rečeno, svojo polovico prodati.

4. Gg. Gagern sta po našem prepričanju skoz in skoz priznana kot domačina in dobra gospodarja. Dokler sta imela gospodarstvo veleposestva Mokrice v rokah, je bilo tukajšnje ljudstvo popolnoma zadovoljno, sedaj pa, ko je upeljana drž. uprava — ni izključeno, da je po g. Economu — je ljudstvo nezadovoljno.

Sledijo podpisi odbornikov: Godec Stefan, Zerlič Ivan, Vebler Ivan, Breyanski Josip, Janez Lazanski, Povh Ivan, Bogovič Jure, Bogovič Martin, Zofič Janez, Miha Jopič, Galič Miha, Žibert Mihael, Ivan Galič, Ivan Frigel, Luban Matija, Ajster Janez, Lončarič Josip.

— Predsednik: Anton Franko. Tajnik: Janko Hostnik.

» Za ta spis uredništvo ne odgovarja.

V globoki žalosti naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je moj iskrenoljubljeni

Ignacij Kozjek

dne 2. novembra t. l. previden s tolažili sv. vere mirno v Gospodu zaspa.

Pogreb nepozabnega rajnika bo v soboto, dne 4. t. m. ob 4. pop. iz hiše žalosti, Selo št. 28, na pokopališče k Sv. Križu. Sv. maše zadušnice se bodo služile v žrni cerkvi Sv. Petra v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 2. novembra 1922.

Milci Jančar.

Naznanjamo, da nam je ljubi Bog poklical k Sebi nepozabljeno hčerko, soprogo in mamico, gospo

Angelo Jelenec roj. Gimpel

danes ob 2. ponoči po daljši bolezni.

Pogreb pokojnice se bo vršil v nedeljo ob 3. popoldne iz hiše žalosti v Vintgarju na pokopališče v Gorjah.

Vintgar, dne 3. novembra 1922.

Marija Gimpel roj. Zorc. mati. Anica, hčerka. Zvonko, sinček. Anton Jelenec, soprogo.

V globoki žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naša iskreno ljubljena predobra mamica, gospa

Terezija Andlovic

soproga mizararskega mojstra

danes zjutraj ob 1. po dolgi mirni bolezni Bogu vdano izdihnila svojo blago dušo.

Oogreb nepozabljene pokojnice bo se vršil v soboto, 4. novembra t. l. ob pol 3 popoldne iz hiše žalosti, Vidovdanska cesta št. 1, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 3. novembra 1922.

Matija Andlovic, soprogo.

Matiče, Lojze in Jelica, otroci.

V imenu sorodnikov naznanjam vsem prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš dragi oče, oziroma soprogo, stari oče, brat, tast, stric in svak, gospod

Štefan Derganc

trgovca in posestnika

umrl dne 2. novembra 1922 po daljši mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, v 74. letu svojega življenja.

Pogreb nepozabnega nam pokojnika bo v soboto, dne 4. novembra t. l., ob 8. uri dopoldne iz hiše žalosti v Semicu na pokopališče k Sv. Duhu.

Ljubljana - Semeč, 3. novembra 1922.

Dr. Franc Derganc

prvi pomočnik oddelka državne splošne policije.

Šivilja

Moje delo na doma in v kakor trgovino. Ponudbe pod „Dela na doma 9365“ na upravo Slov. Naroda. 9365

Sobo ali kabinet

mebliran, iše miren soliden gospod. Ponudbe pod „Kabinet 9342“ na upravo Slov. Naroda. 9342

65 cm polnojarmenik

trdke Cini & Kay na Dunaju, popolno nov, s 40 žagami, še ni montiran, v Ljubljani ležeč, se ceno proda. Inž. R. Roesser, Ljubljana, Oledališka ul. 4-III.

Naprodaj

je majhen konj (poni). Naslov pove upr. Slov. Naroda. 9375

Trgovski pomočnik

usnjarske stroke, dobro izkušben v prodajanju, iše službe. Ponudbe na naslov: Šestak Alojzij, Rožna dolina št. 160 pri Ljubljani. 9372

Proda se pes

ptičar, 5 mesecev star. Benedik, Hradečkova vas št. 44. 9336

Kontoristinja

veža slov. in nem. korespondence, slov. stenografije, strojepisja ter vseh pisarniških del, želi spremeniti službo. Ponudbe pod „M. M. 9336“ na upravo Slov. Naroda. 9336

Sobo iše

samski gospod za spalnico ter obenem za pisarno v sredini mesta proti dobremu plačilu. Ponudbe pod „Samski 9354“ na upravo Slov. Naroda. 9354

Absolventinja

trg. tečaja z dobrim uspehom želi primerno službo. Vsačetu je zadovoljna z majhno plačo. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 9379

Spalnica

iz hrastovega lesa, lepo izdelana, se ceno proda. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 9381

Proda se sokolski kroj.

Vprašati na Sv. Petra c. 52./I. 9382

Meblovana soba

se takoj odda. Vpraša se v Gradišču 7./II. nadst. desno. 9383

Gosp. inž. V. Deržanič!

Vijudno prosim, pošljite svoj naslov radi nespornostimljenja pod „28. 12. 1921. 9349“ na upravo Slovenskega Naroda. 9349

Meblovana soba

parketirana, svetla, z električno razsvetljavo in posebnim vzhodom, se iše za 15. november ali 1. december. Ponudbe pod šifro „Snažno 1500/9346“ na upravo Slov. Naroda.

Avto kočuh

prav dobro ohranjen, se ceno proda. Ponudbe pod „Dolgi kočuh 9345“ na upravo Slov. Naroda. 9345

Za dobro hrano in stanovanje

v sredini mesta sprejemem takoj gospoda ali višjega dijaka, kateri me posodi 15.000 kron. Dotični toliko mesecev ne plačuje hrane in stanovanja, da se svota odračuna. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 9365

Službe iše

vdova brez otrok, srednje starosti, najraje bi kakemu gostilničarju, ker je vodila že samostojno nad 20 let gostilniško obrt. Položi tudi kaveljico ali gre tudi k privatnemu gospodu ali gospe. Plača postanska stvar. Pisemne ponudbe na upravnštvo Slov. Naroda pod F. T. 1./9370.

10 do 15 vagonov prvovrstnih suhih bukovic

drv

se proda preko vagona dolanjske postaje. Dobava takoj. Anton Brenčič, Kmetiška ulica 133. 9361

Insertirajte v

Slov. Narodn.

Lastnina in stek Narodne tiskarne.

Stavbena parcela

ob Tržaški cesti v bližini viške cerkve se proda. Poizve se v Zg. Gamelnah 15

Sprejemem

več gospodov ter gospodičen na dobro domačo hrano. Cena 1400 K. Naslov pove upravnštvo Slov. Naroda. 9361

Poročen par brez otrok

iše stanovanje 2 sob s pritlik.; nagrade K 5.000.- Ponudbe pod „Mirna stran-ka 8000-9362“ na upravo Sl. Naroda.

Prav cenó se proda

klavir (Spinet)

Ogleda se na Poljanski c. 19, na dvorišču v delavnici. 9364

Zenitna ponudba.

21 letna državna uradnica s premoženjem, vnanjost in značaj brezhibna, želi znanja z inteligentnim gospodom. Samo resne ponudbe pod „Osamljena roža 9350“ na upravo Slov. Naroda. 9350

PERJE

vsak čas po najnižjih cenah pri

E. VAJDA.

IZVOZ DINJACINE IN PERUTNINE: ČAKOVEC, Medjimurje, Jugoslavija.

Brajojavi: VAJDA, Čakovec, telef. 59.

Štedilnik

(Tischherd) dobro ohranjen se proda. Naslov pove uprava Sl. Naroda. 9352

Pes čuvaj

se proda. Naslov pove uprava Sl. Nar.

Instalaterji vodnjakov oziroma klijčavničarji in kleparji

pozor!

Za 20 m globok vodnjak urejene kompletne opreme, to je: cevi (5 cm v premeru), sesalke in gonilo ro ugodni ceni napredaj do 30. nov. 1922. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 9341

Iščem mesta

pri kakšni šivilji za dekle, 15 let staro. Vajena vseh hišnih del ter nekoliko šivanja. V svrhu nadaljnega učenja v šivanju. Pomagala bi rada tudi pri hišnih delih. Stanovanje na željo doma. Naslov pove uprava Sl. Naroda. 9389

Inteligentna gospa

srednjih let bi šla rada k samostojnemu gospodu za gospodinjjo, najraje v Ljubljani. Ponudbe pod „Boljša moč 9376“ na upravo Slov. Naroda. 9376

Zenitna ponudba!

Gospodična, izobražena, prijetne zunanjosti, dobra gospodinja, dobro situirana, želi se seznaniti, ker osamljena, z resnim, značajnim, izobraženim gospodom od 35 let naprej, v dobri poziciji. Le resne ponudbe pod „Primorka 9373“ na upravo Slov. Naroda. 9373

Dvonedstropna hiša

v mestu se proda pod ugodnimi pogoji. Naslov pove upr. Sl. Nar. 9369

Za Čechy!

Kdo je navklj na češko dobro stravu a ji zde nemá, necht? se abnuje — kde? povl upravitelstvu toho listu. 9366

Išče se dobro stanovanje

v okolici Ljubljane ali pa enodružinska hišica v najem. Nagrade 5000 K. Ponudbe pod „Ko—Ko 9286“ na upravo Slov. Naroda. 9286

Prodajo se

za primerno ceno štiri dobro ohranjene moške obleke, dve zimski suknji, dva površnika za srednje veliko osebo ter pet parov moških čevljev. Poizve se na Sv. Jakoba trgu 8-1 levo. 9380

Prodaja se

dobre ohranjena črna suknja za manjšo osebo in dva para moških čevljev. — Rimska cesta 9-II, vrata 16. 9387

Prostovoljna

javna dražba

pohištena va 1 sobo (spalnica) in kuhinjo se bo vršila v nedeljo 5. novembra ob 9. Novi Vodmat 143—I. 9347

Morske trave

nudi vsako množino Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ulica 12. 9114

Kot praktikant

želim vstopiti v trgovino z mešaním blagom. Nastop želim takoj. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 9322

PIANINO

dobro ohranjen, kupim. — Ponudbe z navedbo cene in točnim opisom pod „Pianino 9339“ na upr. Sl. Nar. 9339

Sezonska razprodaja

damskih klobukov

pri Iva Siler, Kongresni trg št. 6. 20 odstotkov popusta. 8679

Sode

za vino, mošt itd. razproda, dokler traja zaloga, trdka J. AUGUSTIN, Sv. Jerneja cesta 231. 8572

Stanovanje

v bližini cerkve v Šiški, soba kuhinja s pritlikinami, želim zamenjati v bližino drž. kolodvoru. Naslov v upravi Slov. Naroda. 9278

Parketne desčice

iz slavonakega hrasta in bukove dobavljam v vsaki množini najceneje.

Jos. R. Puh, Ljubljana, Gradaška ulica 22. Telef. 513.

Mirna gospodična

iše proti dobremu plačilu za takoj meblirano sobo s separatnim vzhodom. — Ponudbe pod „Solidna 9274“ na upravo Slov. Naroda. 9274

Specijalna zaloga

kanditov, čokolade, keksov in drugih slaščic od najpreprostejših do najfinjših vrst vedno v veliki izbiri.

Solidna postrežba. Zmerne cene.

Josip Vitek, Ljubljana, Krekov trg 8, zraven Mestnega doma.

Prva špecialna trgovina

z rokavicami in parfumi

nudi:

najnovije modne specialne rokavice za dame in gospode v vseh najlepših barvah, kakor tudi črne in vsebarvne najboljše vrste nogavice.

Najfinjši pristni francoski parfumi.

Najboljše vrste kolinske vode.

Eau de Cologne

O. Bračko, Ljubljana.

Dunajska cesta št. 12

„Gostilna pri Fajmoštru“

Vsake soboto, nedeljo, torek in sredo se dobe najfiniješe domače krvave, jetrne in prekajene mesene klobase. Tudi se priporočajo prvovrstna stara vina in nov ljutomerski mošt po 40 K.

Priložnost

cenega nakupa za jamčeno čisto volnenega ševjota, pripravnega za moške obleke, damske kostume in plašče.

Izredna cena mtr. po K 450.—.

Veletgovina J. C. MAYER, Ljubljana.

Kvalifikovan jamski paznik

(Steiger) se takoj sprejme proti visokemu honorarju. Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod šifro „Premogokop Slovenije 9371“.

Mesečno sobo

proti nagradi iše veleindustrijski uradnik. Ponudbe pod „Samec 9317“ na upr. Slov. Naroda.

Suhe gobe in kumno kupuje

Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ulica 12.

Blaga za prevleko divanov in drugega pohištva v veliki izbiri, dalje različno platno in jute za tapetiranje, sedlarje l. t. d. priporočila trdnika

A. & E. Škaberne Ljubljana Mestni trg 10

Blaga za prevleko divanov in drugega pohištva v veliki izbiri, dalje različno platno in jute za tapetiranje, sedlarje l. t. d. priporočila trdnika

A. & E. Škaberne Ljubljana Mestni trg 10

Absolvent

trgovske visoke šole

vešč slovenščine, nemščine, francoščine, deloma tudi hrvaščine in laščine, iše službe v trgovskem ali industrijskem podjetju. Ponudbe pod „Podjeten 9206“ na upravo Slov. Naroda. 9206

400.000 kron posojila

iše protokolirano trgovino z vknjižbo na prvo mesto ali na menico proti 25% obrestim. Ponudbe pod K 400.000—9340 na upravo Slov. Naroda. 9340

Proda se avto

známke „Praga“, 35 HP, šest sedežni, z električno razsvetljavo, samopogonom, v zelo dobrem stanju, po jako ugodni ceni. Poizve se pri lastniku Fran Grumu, Moste pri Ljubljani 78. 9328

Trgovci, obrtniki, zasebniki! Pozor!

Ureditev in upeljavo praktičnega modernega, vsakemu obratu ustrežajočega knjigovodstva ter sestavo bilance prevzame v prostih popoldanskih in večernih urah bančni knjigovodja, popolnoma vešč 3 jezikov. Prevzame tudi rešitev korespondence, prestavljanje iz enega jezika v drugega in vsa pisarniška dela. Ponudbe pod „Priden in zanesljiv 9333“ na upr. Slov. Naroda.

Trgovska hiša

dvonadstropna, 50 let obstoječa v Ljubljani se proda. Hiša stoji v sredini mesta na najbolj prometni točki, ima trgovske lokale in skladišča, pripravna tudi za kako industrijo in so takoj na razpolago. Ponudbe pod „Dobra pozicija“ na An. zav. Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ul. 5. 9330

Št. 331.

Okrajni zastop Laško

odda službo cestnega nadzornika.

Reflektante naj s pričevali o dosedanjem službovanju opremljene prošnje in z navedbo svojih zahtevk vložijo do 10. novembra 1922.

Nastop čim prej.

PERILO

za dame, gospode in deco, oprema za novorojenčke

po najnižjih cenah pri:

A. ŠINKOVIC nasl.

E. Soss

Ljubljana, Mestni trg 19.